

zemm ve gıybet, aklen, kalben ve insaniyeten ve vicdanen ve fitraten ve asabiyeten ve milliyeten mezmumdur.

Sözler - 381

"Gıybet, katil gibidir." Demek gıybette öyle bir ferd bulunur ki, katil gibi bir zehr-i kâtilden daha muzırdır.

Sözler - 347

أُحِبُّ أَحَدَكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا

âyetinde zemmi altı derece zemmeder. Gıybetten altı derece şiddetle zecreder.

Sözler - 381

Demek zemm ve gıybet, aklen, kalben ve insaniyeten ve vicdanen ve fitraten ve asabiyeten ve milliyeten mezmumdur.

Sözler - 381

Bir gıybet etsen, murdar bir et suretinde sana yedirirler.

Sözler - 581

Sû'-i hulk ve fena haslet eseri gösterilmezse ve gıybet gibi şeylerle ve muktezasıyla amel edilmezse; kusurunu da anlasa zarar vermez.

Mektubat - 267

Yirmibeşinci Söz'ün Birinci Şu'lesinin Birinci Şuainın Beşinci Noktasının makam-ı zemm ve zecrin misallerinden olan bir tek âyetin, mu'cizane altı tarzda gıybetten tenfir etmesi; Kur'an'ın nazarında gıybet ne kadar şeni' bir şey olduğunu tamamıyla gösterdiğinden, başka beyana ihtiyaç bırakmamış.

Mektubat - 275

أُجِيبُ أَحَدَكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا

âyetinde altı derece zemmi, zemmeder. Gıybetten altı merteye şiddetle zecreder.

Mektubat - 275

birincisi,

hemze ile der: Âyâ, sual ve cevab mahalli olan aklınız yok mu ki, bu derece çirkin bir şey'i anlamıyor?

İkincisi,

يُحِبُّ kelimesiyle der: Âyâ, sevmek ve nefret etmek mahalli olan kalbiniz bozulmuş mu ki, en menfur bir işi sever? Üçüncüsü,

حَدَّثَكُمْ kelimesiyle der: Cemaatten hayatını alan hayat-ı içtimaiye ve medeniyetiniz ne olmuş ki, böyle hayatınızı zehirleyen bir ameli kabul eder?

Dördüncüsü,

لَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ kelâmıyla der: İnsaniyetiniz ne olmuş ki, böyle canavarcasına arkadaşınızı diş ile parçalamayı yapıyorsunuz?

Beşincisi,

خِيَبِهِ kelimesiyle der: Hiç rikkat-i cinsiyeniz, hiç sıla-i rahminiz yok mu ki, böyle çok cihetlerle kardeşiniz olan bir mazlumun şahs-ı manevisini insafsızca dışlıyorsunuz? Ve hiç aklınız yok mu ki, kendi a'zânızı kendi dişinizle divane gibi ısırıyorsunuz?

Altıncısı,

كَلِمَاتِهَا kelâmıyla der: Vicdanınız nerede? Fitratınız bozulmuş mu ki, en muhterem bir halde bir kardeşinize karşı, etini yemek gibi en müstekreh bir işi yapıyorsunuz?

Mektubat - 275

Zemm ve gıybet, aklen ve kalben ve insaniyeten ve vicdanen ve fitraten ve milliyeten mezmumdur.

Mektubat - 276

Gıybet, ehl-i adavet ve hased ve inadın en çok istimal ettikleri alçak bir silâhtır. İzzet-i nefis sahibi, bu pis silâha tenezzül edip istimal etmez.

Mektubat - 276

"Düşmanıma gıybetle ceza vermekten nefsimi yüksek tutuyorum ve tenezzül etmiyorum. Çünkü gıybet; zaîf ve zelil ve aşağıların silâhıdır."

Gıybet odur ki: Gıybet edilen adam hazır olsa idi ve işitse idi, kerahet edip darılacaktı. Eğer doğru dese, zâten gıybettir. Eğer yalan dese; hem gıybet, hem iftiradır. İki katlı çirkin bir günahdır. Gıybet, mahsus birkaç maddede caiz olabilir:

Birisi:

Şekva suretinde bir vazifedar adama der, tâ yardım edip o münkeri, o kabahati ondan izale etsin ve hakkını ondan alsın.

Birisi de:

Bir adam onunla teşrik-i mesaî etmek ister. Senin ile meşveret eder. Sen de sırf maslahat için garazsız olarak, meşveretin hakkını eda etmek için desen: "Onun ile teşrik-i mesaî etme. Çünkü zarar göreceksin."

Birisi de:

Maksadı, tahkir ve teşhir değil; belki maksadı, tarif ve tanıttırmak için dese: "O topal ve serseri adam filan yere gitti."

Birisi de:

O gıybet edilen adam fâsık-ı mütecahirdir. Yani fenalıktan sıkılmıyor, belki işlediği seyyiatla iftihar ediyor; zulmü ile telezzüz ediyor, sıkılmayarak aşikâre bir surette işliyor.

İşte bu mahsus maddelerde garazsız ve sırf hak ve maslahat için gıybet caiz olabilir. Yoksa gıybet, nasıl ateş odunu yer bitirir; gıybet dahi a'mal-i sâlihayı yer bitirir.

Eğer gıybet etti veyahut isteyerek dinledi; o vakit

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَ لِمَنْ اغْتَبْنَا

demeli, sonra **gıybet edilen adama ne vakit rast gelse, "Beni helâl et" demeli.**

Mektubat - 276

Dilini yalandan, gıybetten ve galiz tabirlerden ayırmakla ona oruç tutturmak.

Mektubat - 402

benim arkadaşlarımdan bazıları, yüz hakikat dersini kalben tasdik ile beraber benden işittiği ve bana karşı da fazla hüsn-ü zannı ve irtibatı varken, kalbsiz ve bozuk bir adamın ehemmiyetsiz ve riyakârane iltifatına kapıldı, onun lehinde benim aleyhimde bir vaziyete geldi. FESÜBHANALLAH dedim, insanda bu derece sukut olabilir mi? Ne kadar hakikatsiz bir insan idi, diye o bîçareyi gıybet ettim, günaha girdim.

Lemalar - 73

ehl-i imanın desais-i şeytaniyeye kapılmaları, imansızlıktan ve imanın zaîfliğinden olmadığını, hem günah-ı kebairi işleyen küfre girmediğini, hem Mu'tezile mezhebi ve bir kısım Hariciye mezhebi "Günah-ı kebairi irtikâb eden kâfir olur veya iman ve küfür ortasında kalır." diye hükümlerinde hata ettiklerini, hem benim o bîçare arkadaşım da yüz ders-i hakikatı bir herifin iltifatına feda etmesi, düşündüğüm gibi çok sukut ve dehşetli alçaklık olmadığını anladım.

Lemalar - 74

İnsafsızlık, yalancılık, hırs, israf, fuhuş, hıyanet, gıybet; bunların hepsi Kur'an tarafından en şiddetli surette takbih olunmuş ve bunlar, reziletin tâ kendisi tanınmıştı.

İşarat-ül İ'caz - 222

Birisi sormuş: "Hoca Efendi, filan adama şöyle demiş mi?" O da geldi, bana aynı sözü söyledi ki, o adama cevab versin. Halbuki o sözde ne gıybet var, ne de birşey.

Barla - 200

مَتِينًا فَكَّرْهُنَّصُوهُ ...الخ

Gıybet, şu âyetin kat'î hükmüyle nazar-ı Kur'anda gayet menfur ve ehl-i gıybet gayet fena ve alçaktırlar. Gıybetin en fena ve en şenii ve en zalimane kısmı, kazf-ı muhsanat nev'idir. Yani gözüyle görmüş dört şahidi gösteremeyen bir insan, bir erkek veya kadın hakkında zina isnad etmek; en şeni' bir günah-ı kebair ve en zalimane bir cinayettir, hayat-ı içtimaiye-i ehl-i imanı zehirlerdir bir hiyanettir, mes'ud bir ailenin hayatını mahveden bir gadirdir. Evet Sure-i Nur bu hakikatı o kadar şiddetle göstermiş ki, vicdan sahibini titretiyor ve tüylerini ürperttiriyor.

Barla - 267

أُولَآ إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ

şiddetle ferman ediyor ve diyor ki: Gözüyle görmüş dört şahidi gösteremeyen merdud-uş şehadettir. Ebedî şehadetlerini kabul etmeyiniz. Çünkü yalancılardır. Acaba böyle kazfe cesaret eden hangi adam var ki, gözüyle görmüş dört şahidi gösterebilir. **Kur'an-ı Hakîm bu şartı koşturmakla, böyle şeylerde şakk-ı şefe etmeyiniz, bu kapıyı kapayınız demektir.**

Barla - 268

musibettede arkadaşlarına bir teselli niyetiyle beyan ettiği için onu gıybet ve galiz tabirarla teşhir etmek

Kastamonu - 191

أُجِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا

Bu âyet bizi şiddetle gıybetten men'ettiğinden, **bizi gıybet edenleri unutmamız, medar-ı gıybet etmemeliyiz. İnşâallah, daha tekerrür etmeyecek.**

Kastamonu - 192

Bir câninin cinayeti yüzünden, **tarafdarları veyahut akrabaları dahi şeni' gıybetler ve tezyifler edilip, bir tek cinayet yüz cinayete çevrildiğinden, gayet dehşetli bir kin ve adaveti damarlara dokundurup, kin ve garaza ve mukabele-i bil'misile mecbur ediliyor.**

Emirdağ-2 - 172

bir sâlih âlim, fıkır-i siyasîsine muhalif bir büyük sâlih âlimi tekfır derecesinde gıybet ettiği ve İslâmiyet aleyhinde bir zındığı, onun fıkırine uygun ve tarafdar olduğu için hararetle sena ettiğini gördüm.

Emirdağ-2 - 175

Bugünlerde sabah namazı tesbihatında, İstanbul'daki ihtiyarın garazkârane ve şahsıma karşı galiz gıybeti üzerine, Eski Said damarıyla nefs-i emmarem heyecana geldi. "Mazlumum, bu nevi zulüm

çekilmez!" dedi, intikamını almak istedi. Birden kalbime geldi: Belki Risale-i Nur'un İstanbul'da neşrine bir vesile olur. **Sen madem hayat-ı dünyeviyeni ve hayat-ı uhreviyeni dahi Risale-i Nur'a feda ediyorsun. Bu izzet-i nefis damarını dahi feda et. Hem sebab-i hilkat-i kâinat Fahr-i Âlem Aleyhissalâti Vesselâm'a mecnun tabiri istimal eden insanlar bulunduğu gibi; senin, o güneşe nisbeten zerrecik bir izzet-i nefsinin kırılmasına ehemmiyet verme."** diye ihtar edildi, benim de kalbim rahat etti.

Tarihçe-i Hayat - 307

Üstadımız ne kimseyi zemmeder ve ne de yanında kimseyi gıybet ettirir. Bunlardan aslâ hoşlanmaz. Kusur ve hataları setrederler. Hem o kadar hüsn-ü zanna mâliktir ki, hattâ kendisi hakkında bir nâseza söz tebliğ edene; "Hâşâ, bu yalandır. Bu sözü söyledi dediğin zât, böyle söylemez." buyururlar.

Tarihçe-i Hayat - 326

Sizi temin ederim; eğer bilseydim ki benden teberrî etmekle kurtulacaksınız, beni tahkir ve ihanet ve gıybet etmeye izin verip helâl ederdim. Fakat, bizi ezmek isteyen gizli kuvvet sizi biliyor, aldanmıyor; za'fınızdan, teberrinizden cesaret alır, daha ziyade ezer.

Tarihçe-i Hayat - 431